

**OBJECTIUS
DE DESENVOLUPAMENT
SOSTENIBLE**

Situacions d'aprenentatge

Viralitzem la pau

Segon cycle de Primària

Viralitzem la pau és una proposta educativa desenvolupada per © ONGD SED 2026. Aquest material està sota llicència Creative Commons CC BY-NC-ND 4.0.

Elaborat per: comissió d'ETCG de l'ONGD SED, integrada per Ana Martín Bautista, Cristian Gómez Martín, Florencia Agustina Bulacio Vaira, Izaskun Adot Larumbe i Tania Díaz Basurdo, amb el suport de la coordinadora de projectes, Ana Fernández Moya, i de Beatriz de la Banda Velázquez, membre de la comissió permanent.

Revisió tècnica a càrrec de: Nuria Salvatierra Villada, Jesús Rojas Aguilar, Rocío Rodríguez Rueda, Esther Lechado Hurtado, Coral de la Camara García, Teresa Rodríguez Pérez de Ayala, Isabel de la Cruz Sierra, Agnola Soler Ortiz, Inmaculada Llacer Moreno Auriol i M^a del Carmen Millán Herrera, equip docent del Col·legi Marista de Sevilla.

Disseny de: Zootropo Studio.

Maquetació a càrrec de: Victoria Daima, responsable de comunicació de l'ONGD SED.

Proposta didàctica “Construïm la pau”

Contextualització i connexió amb l'ODS 16

L'ODS 16 té com a finalitat promoure societats justes i institucions sòlides. En aquest cicle, els conflictes ja no són només impulsius, sinó que comencen a ser estructurals i socials (exclusió, rumors, lluites de poder en el joc). Seguint la campanya de SED Viralitzem la pau, aquesta proposta converteix els alumnes en agents de canvi. No només gestionen les seves emocions, sinó que analitzen com l'entorn i les regles influeixen en la violència per poder transformar-les.

La pau aquí no és l'absència de soroll, sinó la presència de justícia. Sota el lema de SED, aquesta proposta té com a objectiu que els estudiants deixin de ser espectadors passius dels conflictes i es converteixin en agents actius.

- **Justícia vs. càstig:** L'ODS 16 parla d'institucions sòlides. A l'aula, una institució és sòlida quan no necessita castigar constantment perquè ha construït acords de cura.
- **Efecte contagi:** "Viralitzar" vol dir que, si un estudiant aprèn a fer servir el diàleg en lloc de l'insult, aquest gest s'encomana. Passem d'una cultura de "l'ull per ull" a una cultura de la reparació.

En resum: Les activitats volen empoderar els estudiants perquè s'identifiquin com a ciutadans capaços d'analitzar per què un lloc és conflictiu i què poden fer ells (com a grup) per transformar-lo.

Marc teòric

Conceptes

- Pau imperfecta (el conflicte és humà, la violència no)
- Anàlisi estructural (l'entorn importa)
- Comunicació no violenta (CNV)
- Justícia restaurativa.

- Què ha passat, objectivament?
- Què hi ha, a sota del conflicte?
- Com podem canviar el lloc o la norma perquè no torni a passar?

Preguntes guia

Objectius i elements curriculars

- Diferenciar fets de judicis per reduir l'escalada de conflictes.
- Analitzar com els espais físics i les normes influeixen en la convivència.
- Practicar la reparació del dany com a alternativa real al càstig.
- Competències: Ciutadana, comunicació lingüística, competència social.

SdA 1: “Les ulleres de la veritat” (1 h)

Objectius

- Enfortir la competència emocional reconeixent els sentiments i les necessitats pròpies i alienes.
- Proporcionar eines assertives per a la transformació pacífica dels conflictes reals de l'aula.

Activitat

1. Inici (10 min)

El docent narra una situació conflictiva simulada entre dos alumnes. El repte és proposar una "solució viral" que s'encomani a la resta de classes.

2. Desenvolupament (35 min)

Es divideix la classe en tres grups d'investigació que faran servir ulleres de cartolina de diferents colors:

- Ulleres vermelles: Se centren en els fets objectius. Què ha passat, exactament? Sense insults ni judicis, només les dades (Eina: observació de la CNV).
- Ulleres liles: Analitzen les persones. Com se senten, els implicats? Què necessiten per estar bé? (Eines: sentiments i necessitats).
- Ulleres blaves: Analitzen l'estructura. El conflicte ha passat en un lloc sorollós? Hi ha alguna regla que no ajuda? Hi ha discursos de "superioritat" apresos a fora? (Eina: anàlisi estructural).

Tots els grups van passant les ulleres per abordar totes les dimensions.

3. Tancament (15 min)

Socialització de conclusions i creació d'acords específics. Com a producte final, graven un vídeo o representen una obra de teatre en què es vegi el conflicte i la seva resolució fent servir la fórmula: "Quan veig que..." (vermelles), "Em sento... perquè necessito..." (liles) i "Et sembla bé si...?" (Acord - ulleres blaves).

(Atenció als recursos gràfics adjunts de la historieta per a les preguntes de debat per parts: Part 1, Part 2, Part 3 i Part 4).

Part 1

Al vídeo es veu com en Marcos empeny en Leo a la cua del pati. En Leo gairebé cau. Diverses persones se'n riuen. El vídeo dura 7 segons i s'acaba aquí. Unes quantes persones hi comenten:

Comentari 1: En Marcos sempre es fica en embolics.

Comentari 2: Quin brut!

Comentari 3: Pobre Leo...

Part 2

Abans del moment gravat, en Marcos feia una estona que li demanava a en Leo que li tornés la gorra, que li havia agafat per fer-ne broma. En Leo anava d'un cantó a l'altre ensenyant-la a altres companys mentre alguns se'n riuen. En Marcos estava enfadat i nerviós. Quan va intentar recuperar la gorra, la situació va acabar en l'empenta que es veu al vídeo.

Part 3

Després de l'empenta, una mestra va parlar amb tots dos. En Leo va reconèixer que li havia agafat la gorra per fer una broma, però va dir que no pensava que acabaria així. En Marcos va dir que estava molt enfadat i que no l'hauria d'haver empenyut. Tots dos es van demanar perdó. Així i tot, el vídeo ja havia circulat i molta gent continuava dient que en Marcos era agressiu i perillós.

Part 4

En Marcos havia tingut un bon matí perquè se n'havien rigut d'ell en una altra classe. En Leo tampoc no estava bé: feia dies que intentava encaixar en un grup nou i volia fer-se el graciós davant dels altres. Hi ha gent que va compartir el vídeo sense preguntar-se què havia passat. Altres ni tan sols eren al pati, però van opinar igual.

Preguntes:

Qui sembla que ha actuat malament?

Com creieu que es sent en Leo?

Quins comentaris us semblen injustos o precipitats?

Preguntes:

Aquesta informació fa canviar el que pensàveu? Continua sent igual de fàcil decidir qui "té la culpa"?

Quines altres coses van passar abans del vídeo? Què ens perdem quan només veiem el final?

Preguntes:

Quin problema hi ha aquí, a més de l'empenta?

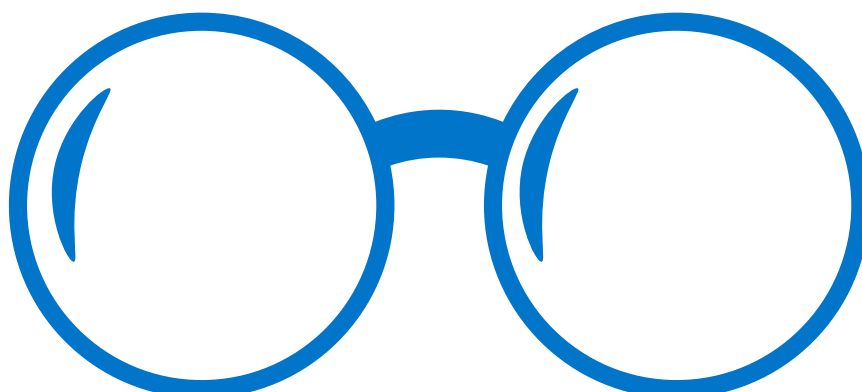
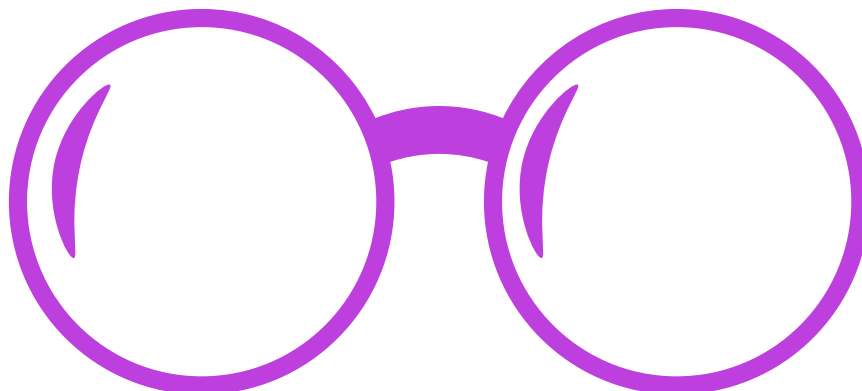
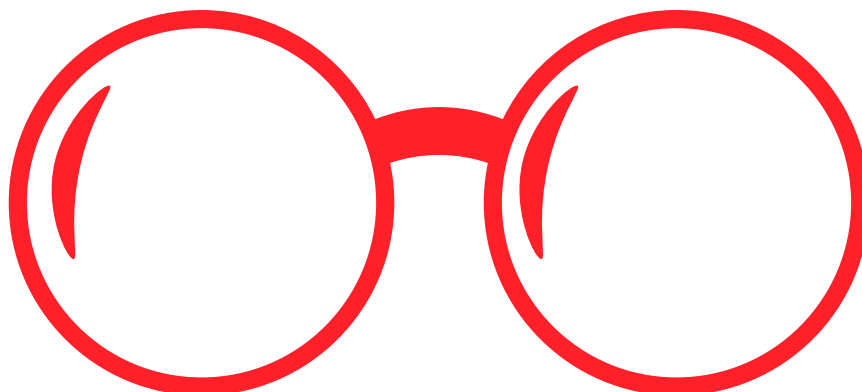
Què passa quan un vídeo continua circulant, tot i que la situació ja s'hagi resolt? És just continuar jutjando algú per un vídeo tan curt? Quin mal poden fer els comentaris posteriors?

Preguntes:

Quines coses importants no surten en un vídeo curt? Per què és perillós opinar sense haver-hi estat?

Pot ser que hi hagi emocions, històries o problemes que no es vegin a simple vista? Creieu que de vegades compartim coses massa ràpid, sense analitzar abans el contingut?

Ulleres

SdA 2: La nostra constitució de pau (1 h 30 min)

Objectius

- Empoderar l'alumnat com a agents de pau mitjançant la cocreació d'un marc de convivència col·laboratiu.
- Substituir el model punitiu tradicional per un sistema de responsabilitat compartida i justícia restaurativa.

Activitat

Inici: Es convoca una assemblea de curs. El docent o la docent comunica que, perquè l'escola sigui una "institució sòlida" (ODS 16), l'Equip Directiu ha demanat a 3r i 4t que redactin els seus propis «Acords de pau».

Desenvolupament: en grups petits, l'alumnat identifica situacions que el fan sentir segur i feliç. Han de proposar 3 accions que SÍ volen que passin a classe, en lloc de posar-hi prohibicions.

- Exemple: en lloc de "No cridar", proposen "Parlem en un to de veu que permeti a tothom ser escoltat".
- Cada proposta es sotmet a votació sota la pregunta crítica: aquesta norma ajuda a incloure a tothom i que ningú no se senti exclòs?

Tancament: una vegada debatudes i aprovades les normes entre tots i totes, es recullen les propostes i es redacten en un llenguatge positiu al mural, enfocant-les en necessitats comunes (respecte, joc, ajuda, silenci). Per validar el contracte, cada alumne o alumna deixa la seva empremta dactilar amb pintura al voltant del text.

El docent o la docent tanca l'activitat reflexionant sobre la Pau Imperfecta: "Sabem que de vegades incomplirem a aquest contracte, però el mateix contracte inclou com demanarem perdó i com repararem el dany". El mural s'exposa al lloc més visible de l'aula com la "constitució" del grup o els "acords de tercer per a la pau".

SdA 3: "Arquitectes d'espais de pau" (1 h)

Objectius

- Analitzar com l'organització de l'entorn físic influeix en les relacions i en la generació de conflictes.
- Fomentar la incidència política escolar mitjançant la proposta de millores estructurals al centre.

Activitat

1. Inici (15 min)

El docent convida a fer una "expedició" per l'escola (pati, passadissos, menjador...). Es dividirà els estudiants en grups de tres. En primer lloc, els alumnes construiran un mapa de l'escola i després recorreran l'edifici per detectar:

- Punts calents: Llocs d'empentes, soroll o baralles.
- Punts de solitud: Llocs on algú podria sentir-se invisible o exclòs.

2. Desenvolupament (30 min)

Després del recorregut, plantejem la pregunta: És l'infant, qui es porta malament, o és que el lloc és massa avorrit/petit/sorollós? Subdividim la classe en grups d'arquitectes (s'aconsella canviar els grups de l'inici). Cada grup ha de treballar sobre un plànol o maqueta del pati o de la zona triada, i proposar tres zones obligatòries:

- Zona de calma (el refugi): un espai amb bancs, ombra o llibres per a qui necessiti tranquil·litat, llegir o descansar.
- Zona de joc cooperatiu: espais que no siguin només de futbol, on el joc requereixi que tothom hi participi.
- El racó del diàleg: Un banc o cercle específic decorat per ells on es puguin anar a aplicar els passos de la comunicació no violenta quan hi hagi una situació de conflicte.

3. Tancament (15 min)

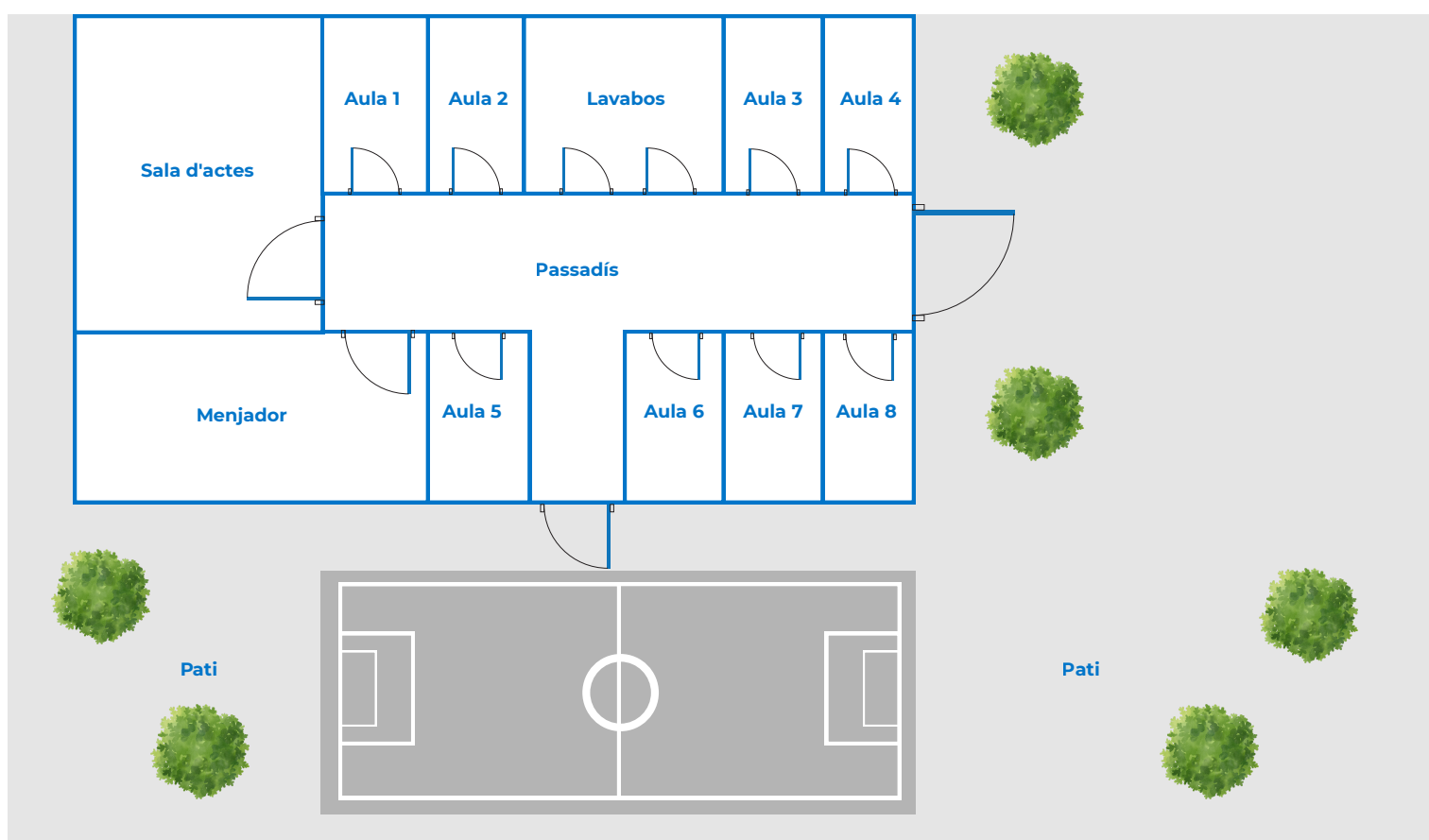
Els grups presenten les seves maquetes o propostes finals fent servir peticions clares: "Quan veiem que al pati només hi ha pilotes ens sentim exclosos, perquè necessitem varietat; per això demanem que s'instal·li un racó de jocs de taula".

A continuació es convida l'Equip Directiu o el Consell Escolar perquè escoltin les propostes i es formulin acords. El producte final pot ser una carta formal o un mural amb les peticions de millora estructural, que es lliurarà a la direcció del centre per "viralitzar la pau" des de l'organització de l'escola.

Exemple de mapa de l'escola

Només es mostren els espais que utilitza l'alumnat.

Quadre de referències (Llegenda):

Punts calents (o Punts conflictius)

Zona de calma

Zona de joc cooperatiu

Punts de solitud

Racó del diàleg

SdA 4: "Detectius de rumors" (1 h)

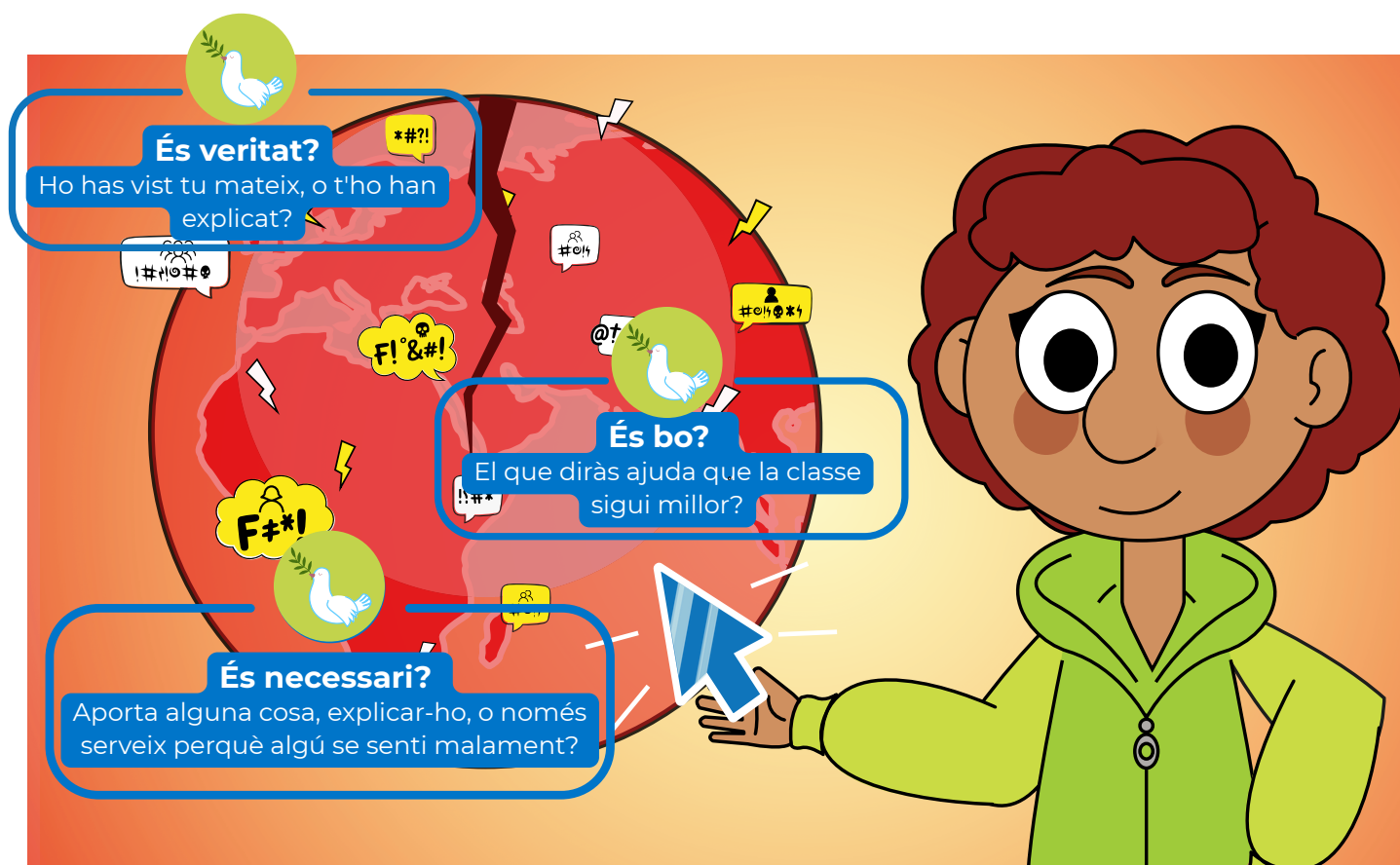
Objectius

- Desenvolupar el pensament crític enfront dels discursos d'odi i la propagació de rumors.
- Identificar l'impacte de les etiquetes i els judicis en la salut emocional del grup.

Activitat

Inici (15 min): el docent demana als estudiants que es posin en fila i li xiuxiueja al primer una frase positiva però amb detalls, com ara: "Ahir vaig veure que la Lucía va ajudar en Joan a cordar-se les sabates perquè ell estava trist". El missatge viatja per la fila i gairebé sempre arriba deformat: "La Lucía i en Joan estan tristos per les sabates", o alguna cosa pitjor. Es vol arribar a aquesta reflexió: "Ho heu vist? La veritat era bona, però quan ha passat de boca en boca s'ha esguerrat. A l'escola passa el mateix: un rumor és una veritat que s'ha transformat. Avui aprendrem a arreglar-les."

Desenvolupament (30 min): es dibuixen a la pissarra tres portes o "reixes" i s'explica que, abans de dir qualsevol cosa d'un company, el missatge ha de passar tres filtres:

A partir d'aquí es reparteix un paper que simula un missatge de WhatsApp o un comentari de pati. Per exemple:

"Has vist en Pere? És un pesat i ningú no vol jugar amb ell perquè sempre ho trenca tot".

11:02 ✓✓

Es proposa que els estudiants netegin aquest missatge fent servir les ulleres de la veritat (CNV) per redactar-lo de nou:

- Fet: "Ahir en Pere va trencar una joguina sense voler."
- Sentiment: "Em sento una mica enfadat perquè m'agradava aquesta joguina."
- Petició: "Pere, podem jugar amb més cura, avui?"

Tancament (15 min): cada infant rep un post-it (que simula ser un "M'agrada real"). Hi han d'escriure un fet positiu que hagin observat: "M'agrada que dilluns em vas deixar un llapis" o "He vist que reculls els papers de terra". No val dir coses com "Ets guapo/a" o "Ets el meu amic/ga", i han de triar algú amb qui parlin més aviat poc.

Encabat s'enganxen les notes en un mural anomenat "Influencers de la pau". Es tanca explicant que ser un influencer de debò no és tenir molts seguidors, sinó aconseguir que les teves paraules ajudin els altres (ODS 16).

INFLUENCERS DE LA PAU

#VIRALITZEMPLAPAU

SdA 5: “El taller de reparació” (1 h)

Objectius

- Diferenciar entre el càstig (punitiu) i la reparació (restaurativa).
- Aprendre a restaurar el vincle social quan s'ha trencat un acord de convivència.

Activitat

1. Inici (15 min)

El docent agafa un foli en blanc i net davant de tothom, l'arruga amb força, fent una bola, i després l'estira buscant que quedi com abans. S'explica als estudiants que, tot i que el paper torna a estar estirat, s'hi veu la cicatriu (les arrugues), i que amb les persones passa igual: la pau no és no barallar-se, sinó saber "enganxar" allò que s'ha trencat.

"Mireu, he demanat perdó al paper, però les arrugues continuen allà. Al cor d'un company passa el mateix quan l'insultem o li peguem: la marca hi queda. Avui aprendrem a ser 'planxadors', aprendrem com de mica en mica es van allisant aquestes arrugues."

2. Desenvolupament (30 min)

El docent explica la diferència entre càstig (dolent per a tu, no ajuda l'altre) i reparació (fas un esforç perquè l'altre estigui més bé). Es divideix el grup en equips de tres o quatre i se'ls lliura una targeta amb un "dany" perquè triïn la solució adequada:

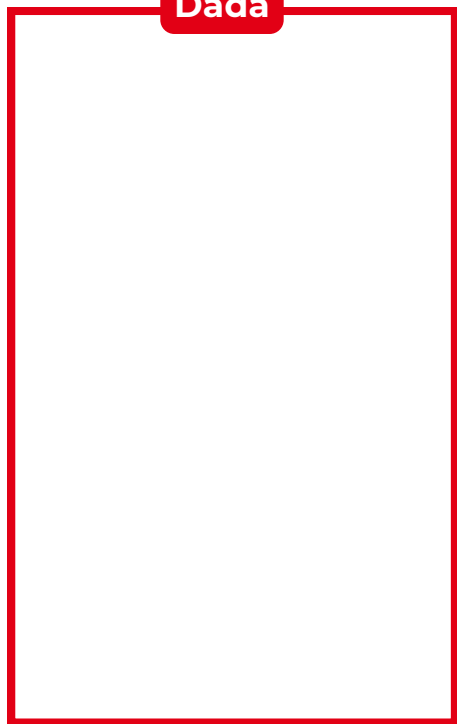
El mal fet	Càstig (El que NO volem)	Reparació (El que SÍ que volem)
He estripat un dibuix d'algú altre	Quedar-me sense pati.	Ajudar-lo a fer-ne un de nou o regalar-li un dels meus.
He insultat algú	Copiar 50 vegades "no insultaré".	Dir-li tres coses que m'agraden d'ell/a.
He empès a la cua	Anar al racó de pensar.	Preguntar "Estàs bé?" i deixar-li el meu lloc a la cua.

Un cop feta l'activitat, es convida els alumnes a reflexionar sobre l'esquema que caldria seguir en un conflicte:

- Dada: "He fet això..." (ex.: Et vaig agafar l'estoig).
- Cor: "Entenc que et sents..." (ex.: Trist perquè el necessitaves).
- Arranjament: "Per arreglar-ho..." (ex.: Recolliré els teus llapis ara mateix).

Targetes

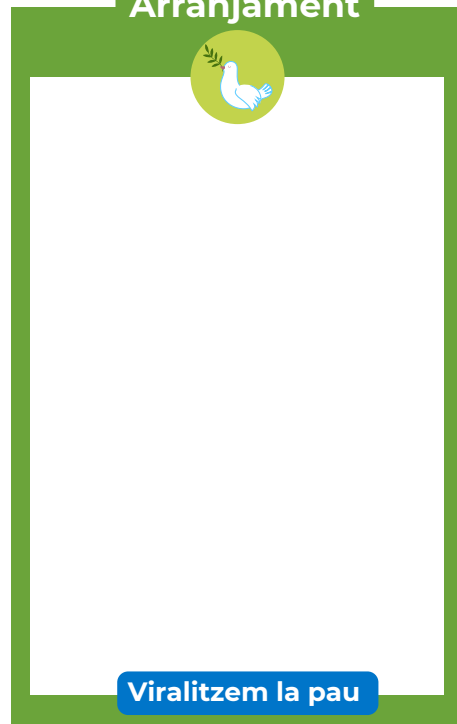
Dada

Cor

Arranjament

Viraltzem la pau

3. Tancament (15 min)

En trossets de paper amb forma de tiretes per curar, cada infant escriu una idea de reparació que se li acudeixi (ex.: "Et convido a jugar", "M'ofereixo a ajudar-te amb els deures", "Et faig una abraçada"). Encabat posaran totes les tiretes dins d'una capsa decorada anomenada "Banc de reparacions".

L'objectiu és que si hi ha un conflicte a la classe les persones implicades puguin anar a la capsa, treure una "tireta de cura" i comprometre's a complir el que hi posa per guarir la seva "arruga".

Dinàmiques de 10 min per enfortir la cultura de la pau

Dinàmica 1: en grups de cinc representen, mitjançant mímica, una necessitat (ex.: seguretat, joc, ordre...). La resta ho ha d'endevinar i proposar una acció per cobrir-la.
Enfocament: reconèixer les necessitats universals de manera lúdica.

Dinàmica 2: es juga a les cadires amb música, però quan la música s'atura ningú no pot quedar fora.
Enfocament: cerca de solucions creatives en què la inclusió és l'objectiu principal.

Dinàmica 3: per parelles han d'arribar a un acord sobre què han de dibuixar (una actitud positiva o un comportament esperat a l'aula). Després, sostenint el mateix llapis a la vegada en un foli, han de fer el dibuix sense barallar-se per la direcció, cedint i proposant.
Enfocament: entrenar la negociació i la col·laboració directa.

Dinàmica 4: dos companys que hagin tingut un conflicte intenten portar una pilota petita d'un punt a un altre fent servir només el dors de les mans juntes, sense agafar-la.
Enfocament: reconstrucció de la confiança i el treball en equip després d'una disputa.

Dinàmica 5: cada divendres els alumnes poden ficar en una capsa notes anònimes en què demanen perdó per alguna cosa o agraint un gest de pau. Se'n llegeixen unes quantes a l'atzar.
Enfocament: fomentar la humilitat, el perdó i la reparació del dany (Pau Imperfecta).

Dinàmica 6: per treballar els rumors, el docent explica una història breu al primer de la fila i es va passant fins a l'últim, que la diu en veu alta. S'analitza quines parts s'han inventat i com això passa a la vida real i genera baralles o odi.
Enfocament: conscienciar sobre el perill dels judicis i les notícies falses.

Dinàmica 7: un alumne camina per un passadís format pels seus companys. Mentre va passant, els altres li xiüxiuegen una qualitat positiva que hagin observat en ell/a durant la setmana.
Enfocament: reforç de l'autoconcepte i reconeixement de la vàlua dels altres.

Avaluació

A. Llista d'avaluació

Marca amb un vist (✓) si observes aquests comportaments durant les activitats:

Alumne	Identifica fets (sense judicis)	Expressa necessitats	Proposa solucions positives	Repara el mal després d'un error
Identificació: Reconeix sentiments bàsics en si mateix i en els altres?				

B. Diana d'autoavaluació

A partir del dibuix d'una diana, l'estudiant dibuixa un punt més a prop del centre com més s'identifiqui amb la frase enunciada:

- *Escolto els altres sense interrompre'ls.*
- *Sé dir com em sento sense cridar.*
- *Ajudo a fer que ningú no es quedi sol al pati.*
- *Si m'equivoco, intento arreglar-ho.*

Criteri d'èxit: el grup ha aconseguit reduir el llenguatge de judici (insults/judicis) i fa servir el "Banc del diàleg" o els "Tiquets de reparació" de manera autònoma.

T'agradaria compartir els resultats de la classe?

Envia'ns els materials (fotos, vídeos i resum de l'activitat) a
comunicacion@sedongd.org.

*Des de l'ONGD SED anirem publicant els treballs als nostres canals amb l'únic objectiu de **viralitzar la pau i fer visible l'impacte de la campanya**.*

Avalua el material!

Envia'ns la teva ressenya fent servir el [formulari](#) següent.

A l'ONGD SED només tractarem aquestes dades amb la finalitat d'avaluar l'impacte de la campanya, a més d'identificar i valorar les possibilitats de millora de cara a futures accions.

Situacións de aprendizaxe

Fagamos da paz algo viral

Segundo ciclo primaria

